

VLADA CRNE GORE

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Plan obaveza za zaštitu životne sredine i društvena pitanja (ESCP)

za

**Projekat vodnih usluga i klimatske prilagodljivosti Crne
Gore (P512709)**

(Faza 1 višefaznog programskog pristupa)

Jul 2026. godine

Plan obaveza za zaštitu životne sredine i društvena pitanja (ESCP)

1. Crna Gora (Zajmoprimac) će sprovoditi Projekat bezbjednosti voda i klimatske adaptacije u Crnoj Gori (Montenegro Water Security and Climate Adaptation Project – WASEC) putem Nacionalne jedinice za implementaciju projekata u oblasti komunalnih djelatnosti i zaštite životne sredine (PROCON), koja će obavljati funkciju Jedinice za implementaciju projekta (Project Implementation Unit – PIU), kao i putem Ministarstva finansija (Technical Support Unit – TSU), uz učešće Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore, kako je definisano Ugovorom o zajmu. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (Svjetska banka) saglasila se da obezbijedi finansijska sredstva za realizaciju Projekta, u skladu sa odredbama Ugovora.
2. Zajmoprimac će obezbijediti da se Projekat sprovodi u skladu sa Ekološkim i socijalnim standardima (Environmental and Social Standards – ESS) i ovim Planom ekoloških i socijalnih obaveza (Environmental and Social Commitment Plan – ESCP), na način prihvatljiv za Banku. ESCP predstavlja sastavni dio Ugovora. Ukoliko ovim ESCP-om nije drugačije definisano, izrazi napisani velikim početnim slovom imaju značenje utvrđeno Ugovorom.
3. Ne dovodeći u pitanje prethodno navedeno, ovim ESCP-om utvrđuju se ključne mjere i aktivnosti koje će Zajmoprimac sprovesti ili obezbijediti da budu sprovedene, uključujući, prema potrebi, rokove za njihovu realizaciju, institucionalne aranžmane, angažovanje kadrova, obuke, praćenje i izvještavanje, kao i mehanizme za upravljanje pritužbama. ESCP takođe definiše dokumenta iz oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja koja će biti pripremljena ili ažurirana, konsultovana, objavljena i sprovedena u okviru Projekta, u skladu sa ESS standardima, u formi i sadržaju prihvatljivim za Banku. Navedena dokumenta mogu se povremeno revidirati uz prethodnu pisanu saglasnost Banke. U skladu sa odredbama Ugovora, Zajmoprimac će obezbijediti dovoljno finansijskih sredstava za pokrivanje troškova sprovođenja ESCP-a.
4. U skladu sa dogovorom između Banke i Zajmoprimca, ovaj ESCP će se, po potrebi, periodično revidirati kako bi odražavao prilagođeno upravljanje promjenama u Projektu, nepredviđene okolnosti ili rezultate sprovođenja Projekta. U takvim slučajevima, Banka i Zajmoprimac će ažurirati ESCP putem razmjene pisama koje će potpisati Banka i ministar Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. Zajmoprimac će bez odlaganja objaviti ažurirani ESCP.
5. Pododjeljak „Pokazatelji spremnosti za implementaciju“ (Indicators for Implementation Readiness), koji se nalazi u nastavku, definiše aktivnosti i mjere koje će se pratiti radi procjene spremnosti Projekta za početak implementacije u skladu sa ovim ESCP-om. Međutim, sve aktivnosti i mjere predviđene ovim ESCP-om sprovodiće se u rokovima navedenim u koloni „Rok za realizaciju“ (Timeframe), bez obzira na to da li su navedene u pomenutom pododjeljku.

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
IMPLEMENTACIONI ARANŽMANI I PODRŠKA JAČANJU KAPACITETA			
A	ORGANIZACIONA STRUKTURA Uspostaviti i održavati Jedinicu za implementaciju projekta (PIU) sa kvalifikovanim kadrom i odgovarajućim resursima za upravljanje ekološkim, socijalnim, zdravstvenim i bezbjednosnim (E&S) rizicima i uticajima Projekta, uključujući angažovanje jednog stručnjaka za zaštitu životne sredine, jednog stručnjaka za socijalna pitanja i jednog stručnjaka za zaštitu i zdravlje na radu (Occupational Health and Safety – OHS). Za aktivnosti koje se sprovode kroz postupke prethodne nabavke (advance procurement), obezbijediti da relevantni instrumenti iz oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja (E&S instrumenti) budu usvojeni i javno objavljeni prije pokretanja odgovarajućih postupaka javne nabavke, a u svakom slučaju prije početka sprovođenja predmetnih projektnih aktivnosti.	Uspostaviti Jedinicu za implementaciju projekta (PIU) putem Nacionalne jedinice za implementaciju projekata u oblasti komunalnih djelatnosti i zaštite životne sredine (PROCON) i angažovati ili imenovati jednog stručnjaka za zaštitu životne sredine, jednog stručnjaka za socijalna pitanja i jednog stručnjaka za zaštitu i zdravlje na radu (OHS) najkasnije u roku od tri mjeseca od datuma stupanja na snagu Ugovora o zajmu („Datum stupanja na snagu“), te održavati PIU i navedene stručne pozicije tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	MERS i MPŠV
B	PLAN/MJERE ZA JAČANJE KAPACITETA Organizovati obuku za odabrane opštine o Okviru za upravljanje životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESF), kao i o specifičnim aspektima procjene uticaja na životnu sredinu i društvo, uključujući: ekološki i socijalni skrining (E&S screening), upravljanje ekološkim i socijalnim rizicima, upravljanje socijalnim rizicima, eksproprijaciju i ograničenje pristupa, usluge ekosistema, planiranje preseljenja, uključivanje zainteresovanih strana, zdravlje i bezbjednost lokalne zajednice, kodeks ponašanja i upravljanje pritužbama.	U roku od 30 dana od uspostavljanja PIU-a..	PIU (PROCON), u saradnji sa Svjetskom bankom.

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
MONITORING AND REPORTING			
C	REDOVNO IZVJEŠTAVANJE Pripremati i dostavljati Banci redovne izvještaje o praćenju ekoloških, socijalnih, zdravstvenih i bezbjednosnih (E&S) aspekata realizacije Projekta. Izvještaji će sadržati: • status pripreme i sprovođenja E&S dokumenata predviđenih ESCP-om; • sažetak aktivnosti uključivanja zainteresovanih strana sprovedenih u skladu sa Planom uključivanja zainteresovanih strana (Stakeholder Engagement Plan – SEP); • pritužbe podnesene putem mehanizma za pritužbe, evidenciju pritužbi i informacije o preduzetim aktivnostima na njihovom rješavanju; • informacije o E&S učinku izvođača i podizvođača, na osnovu mjesečnih izvještaja izvođača i stručnog nadzora; broj prijavljenih incidenata i nezgoda, kao i status njihovog rješavanja u skladu sa aktivnošću E u nastavku.	Dostavljati kvartalne izvještaje Svjetskoj banci tokom implementacije Projekta, počev od datuma stupanja na snagu Ugovora o zajmu. Svaki izvještaj dostaviti najkasnije 30 dana nakon isteka izvještajnog perioda.	PIU (PROCON), u saradnji sa Ministarstvom ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
D	MJESEČNI IZVJEŠTAJI IZVOĐAČA Obavezati izvođače radova i stručni nadzor da dostavljaju mjesečne izvještaje o praćenju ekoloških, socijalnih, zdravstvenih i bezbjednosnih (E&S) aspekata, u skladu sa pokazateljima definisanim u tenderskoj dokumentaciji i ugovorima, te iste dostavljati Banci.	Mjesečne izvještaje dostavljati Banci na njen zahtjev, kao priloge kvartalnim izvještajima iz aktivnosti C.	PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
E	INCIDENTI I NEZGODE Obavijestiti Banku o svakom incidentu ili nezgodi povezanoj sa Projektom koja je izazvala ili može izazvati značajan negativan uticaj na životnu sredinu, pogođene zajednice, javnost ili radnike, uključujući incidente sa smrtnim ishodom ili teškim povredama radnika ili trećih lica, slučajeve nasilja, diskriminacije ili protesta, nepredviđene uticaje na kulturnu baštinu ili biodiverzitet, zagađenje životne sredine, oštećenje ili kvar brane, prinudni ili dječji rad, raseljavanje bez sprovođenja propisanog postupka (prinudno iseljenje), navode o seksualnoj eksploataciji ili zlostavljanju (SEA), seksualnom uznemiravanju (SH), kao i pojavu epidemija ili zaraznih bolesti. Na zahtjev Banke dostaviti sve raspoložive informacije o incidentu ili nezgodi. Sprovesti odgovarajuću analizu incidenta ili nezgode radi utvrđivanja neposrednih, osnovnih i uzroka nastanka. Pripremiti, usaglasiti sa Bankom i sprovesti Plan korektivnih mjera, kojim će biti definisane mjere i aktivnosti za otklanjanje posljedica incidenta ili nezgode i sprječavanje njihovog ponavljanja.	Obavijestiti Banku najkasnije u roku od 48 sati od saznanja za incident ili nezgodu, na osnovu izvještaja ili obavještenja izvođača, stručnog nadzora ili nadležne inspekcije. Na zahtjev Banke dostaviti sve raspoložive informacije. Izvještaj o sprovedenoj analizi i Plan korektivnih mjera dostaviti Banci najkasnije u roku od 10 dana od dostavljanja početnog obavještenja, osim ukoliko se sa Bankom pisanim putem ne usaglasi drugačiji rok.	PIU (PROCON)
ESS 1: PROCJENA I UPRAVLJANJE EKOLOŠKIM I SOCIJALNIM RIZICIMA I UTICAJIMA			
1.1	PROCJENA I UPRAVLJANJE EKOLOŠKIM I SOCIJALNIM RIZICIMA I UTICAJIMA a) Sprovoditi Okvir za upravljanje životnom sredinom i socijalnim pitanjima (Environmental and Social Management Framework – ESMF), Okvir politike preseljenja (Resettlement Policy Framework – RPF), Procedure upravljanja radnom snagom (Labour Management Procedures – LMP) i Plan uključivanja zainteresovanih strana (Stakeholder Engagement Plan – SEP) za Projekat, u skladu sa relevantnim Ekološkim i socijalnim standardima (ESS).	(a) ESMF, SEP, LMP i RPF pripremiti, objaviti i sprovesti javne konsultacije prije procjene Projekta (Project Appraisal), a primjenjivati tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta. (b) Prije pripreme tenderske dokumentacije.	Ministry of Ecology, Sustainable Development and Northern Region Development, Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management Montenegro in cooperation with PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
	b) Pripremiti, objaviti i sprovoditi Procjene uticaja na životnu sredinu i društvo (Environmental and Social Impact Assessments – ESIAs), Planove upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima (Environmental and Social Management Plans – ESMPs), Planove aktivnosti preseljenja (Resettlement Action Plans – RAPs) i Planove obnove izvora prihoda (Livelihood Restoration Plans – LRPs) za svaku pojedinačnu lokaciju, u skladu sa ESMF-om i relevantnim ESS standardima, srazmjerno prirodi i obimu identifikovanih rizika i uticaja c) Sprovesti nezavisni ekološki i socijalni audit postojećeg postrojenja u okviru Potkomponente 2.1 i preporuke iz audita uključiti u preliminarni Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMP) za izvođača po modelu Projektuj i izgradi (Design & Build – D&B) d) Revidovati, ažurirati i finalizovati preliminarni ESMP za aktivnosti u okviru Potkomponente 2.1 Projekta nakon izrade detaljnog projekta.	(c) Prije pokretanja postupka javne nabavke za izvođača po modelu Projektuj i izgradi (D&B). (d) Prije početka izvođenja bilo kakvih građevinskih radova, nakon izrade detaljnog projekta, kako bi sve mjere ublažavanja bile usklađene sa konačnim projektnim rješenjem i metodologijom izvođenja radova. RAP i LRP moraju biti u potpunosti sprovedeni prije preuzimanja zemljišta.	Nadležne opštinske administracije, u saradnji sa PIU (PROCON) i nadležnim institucijama. Regionalni vodovod. PIU

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
		(e) Instrumente za pojedinačne lokacije (ESIA, ESMP, ESMP kontrolne liste, RAP, lokalne SEP-ove i LRP-ove) pripremiti, objaviti, sprovesti javne konsultacije i uključiti u tendersku dokumentaciju za odgovarajući potprojekat prije početka bilo kakvih investicionih aktivnosti ili izvođenja građevinskih radova. ESMP i, kada je primjenjivo, RAP sprovoditi tokom čitavog perioda implementacije Projekta.	
1.2	UPRAVLJANJE IZVOĐAČIMA RADOVA - Uključiti relevantne odredbe ESCP-a, uključujući odgovarajuće ekološke i socijalne instrumente, Procedure upravljanja radnom snagom (LMP) i Kodeks ponašanja, u ESHS specifikacije tenderske dokumentacije i ugovora sa izvođačima radova i stručnim nadzorom. Nakon toga obezbijediti da izvođači radova i stručni nadzor postupaju u skladu sa ESHS specifikacijama svojih ugovora, kao i da obezbijede da ih poštuju i njihovi podizvođači. - Zahtijevati od izvođača da prije početka izvođenja radova pripreme Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima izvođača (Contractor's Environmental and Social Management Plan – C-ESMP) za konkretnu lokaciju, kao i da tokom cijelog trajanja ugovora na gradilištu imenuju odgovorna lica za pitanja zaštite životne sredine, socijalnih pitanja, zdravlja i bezbjednosti (ESHS).	U okviru pripreme tenderske dokumentacije i odgovarajućih ugovora. Nadzirati izvođače tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta	PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
	• Zahtijevati da svi izvođači, podizvođači i njihovi radnici potpišu i poštuju Kodeks ponašanja, uključujući odredbe koje se odnose na sprečavanje seksualne eksploatacije i zlostavljanja (SEA) i seksualnog uznemiravanja (SH). U sve ugovore i podugovore uključiti odgovarajuće mjere u slučaju nepoštovanja ekoloških i socijalnih obaveza. • Pratiti usklađenost izvođača sa ESHS zahtjevima tokom cijelog perioda implementacije Projekta, uključujući mjesečne izvještaje o ESHS učinku koje izvođači dostavljaju Ministarstvu ekologije. Po potrebi angažovati nezavisni stručni nadzor za praćenje usklađenosti sa ekološkim i socijalnim zahtjevima. • Dostaviti Banci kopije relevantnih ugovora zaključenih sa izvođačima, podizvođačima i stručnim nadzorom.		
1.3	TEHNIČKA PODRŠKA Sprovoditi konsultantske usluge, studije (uključujući, prema potrebi, studije izvodljivosti), aktivnosti na jačanju institucionalnih kapaciteta, izradu tehničke dokumentacije, aktivnosti jačanja kapaciteta, obuke i sve druge aktivnosti tehničke pomoći u okviru Projekta u skladu sa projektnim zadacima (Terms of Reference) prihvatljivim za Banku i usklađenim sa Ekološkim i socijalnim standardima (ESS). Nakon toga pripremiti i finalizovati rezultate navedenih aktivnosti, uključujući tehničku dokumentaciju i rezultate aktivnosti na jačanju institucionalnih kapaciteta, u skladu sa odobrenim projektnim zadacima.	Tokom implementacije projekta	PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
1.5	POVEZANI OBJEKTI I AKTIVNOSTI U slučaju da budu identifikovani povezani objekti i aktivnosti (Associated Facilities), obezbijediti da se aktivnosti koje se sprovode u okviru svakog identifikovanog povezanog objekta i aktivnosti realizuju u skladu sa primjenjivim zahtjevima ovog Plana ekoloških i socijalnih obaveza (ESCP) i Ekoloških i socijalnih standarda (ESS), uključujući, između ostalog, Okvir za upravljanje životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMF), Procjenu uticaja na životnu sredinu i društvo (ESIA), Plan upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMP), Procedure upravljanja radnom snagom (LMP), odredbe koje se odnose na upravljanje izvođačima radova iz tačke 1.2 ovog ESCP-a, Okvir politike preseljenja (RPF) i Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP), u zavisnosti od njihove primjenjivosti.	Pripremiti ESIA/ESMP kontrolne liste za povezane objekte i aktivnosti (Associated Facilities) prije početka sprovođenja bilo kakvih investicionih aktivnosti ili izvođenja građevinskih radova na konkretnoj lokaciji, te uključiti ESMP, SEP i RPF (kada je potrebno sprovesti eksproprijaciju ili drugo sticanje zemljišta) u odgovarajuću tendersku dokumentaciju za predmetni potprojekat, prije početka bilo kakvih investicionih aktivnosti ili građevinskih radova za koje je potrebna priprema takvog ESMP-a. Nakon njihovog usvajanja, sprovoditi odgovarajući ESMP, SEP i, kada je primjenjivo, Plan aktivnosti preseljenja (RAP) tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)
ESS 2: LABOR AND WORKING CONDITIONS			

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
2.1	PROCEDURE UPRAVLJANJA RADNOM SNAGOM Sprovoditi Procedure upravljanja radnom snagom (LMP) za Projekat, uključujući, između ostalog, odredbe koje se odnose na uslove rada, upravljanje odnosima sa radnicima, zaštitu i zdravlje na radu (OHS) (uključujući ličnu zaštitnu opremu i pripravnost i odgovor u vanrednim situacijama), Kodeks ponašanja (uključujući odredbe koje se odnose na seksualnu eksploataciju i zlostavljanje (SEA) i seksualno uznemiravanje (SH)), prinudni rad, dječji rad, mehanizam za podnošenje pritužbi radnika na Projektu, kao i primjenjive zahtjeve za izvođače, podizvođače i stručni nadzor.	Sprovoditi i primjenjivati Procedure upravljanja radnom snagom (LMP) tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta i, po potrebi, ažurirati ih kako bi odražavale promjene u projektnim aktivnostima, strukturi radne snage ili važećim zakonskim zahtjevima.	PIU (PROCON)
2.2	MJERE ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU a. Razviti mjere zaštite i zdravlja na radu (OHS) radi procjene i upravljanja rizicima i uticajima Projekta u oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao dio ESIA/ESMP-a; i b. Zahtijevati od izvođača/podizvođača da usvoje i uključe ove mjere u svoje odgovarajuće C-ESMP planove.	a. Isti rok kao za pripremu i sprovođenje ESIA/ESMP u okviru aktivnosti 1.1. b. Prije početka izvođenja radova za svaki pojedinačni ugovor. Sprovoditi i primjenjivati mjere zaštite i zdravlja na radu (OHS) tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta	PIU (PROCON)/ Nadležna ministarstva i izvođači radova

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
2.3	KODEKS PONAŠANJA Obezbijediti da svi radnici angažovani na Projektu, uključujući radnike koje angažuju izvođači, podizvođači i stručni nadzor, potpišu Kodeks ponašanja (CoC) kao uslov za angažovanje. Kodeks ponašanja mora, najmanje: (a) utvrditi očekivane standarde profesionalnog ponašanja i postupanja, uključujući ponašanje u odnosu sa lokalnim zajednicama, licima pogođenim Projektom i drugim radnicima; (b) zabraniti sve oblike seksualne eksploatacije i zlostavljanja (SEA) i seksualnog uznemiravanja (SH), uz jasne definicije i primjere; (c) zabraniti sve oblike dječjeg rada i prinudnog rada; (d) zabraniti diskriminaciju, uznemiravanje i zastrašivanje; (e) utvrditi posljedice kršenja Kodeksa, uključujući disciplinske mjere, prestanak radnog angažmana i, kada je primjenjivo, upućivanje slučaja nadležnim organima za sprovođenje zakona; i (f) sadržati obavezu prijavljivanja kršenja putem mehanizma za pritužbe radnika ili neposredno nadređenim licima, bez straha od odmazde. Svi radnici angažovani na Projektu moraju proći uvodnu obuku o Kodeksu ponašanja, koja će biti održana na jeziku i u formatu koji mogu razumjeti, prije početka rada. Dokazi o potpisivanju Kodeksa ponašanja i sprovedenoj obuci čuvaće se u PIU-u i biće dostupni Banci na njen zahtjev.	Kodeks ponašanja (CoC) pripremiti kao sastavni dio LMP-a i obezbijediti da ga svi izvođači potpišu prije početka izvođenja radova, te ga nakon toga primjenjivati tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)/ Nadležna ministarstva i izvođači radova
2.4	MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE PRITUŽBI ZA RADNIKE ANGAŽOVANE NA PROJEKTU Uspostaviti, objaviti, održavati i primjenjivati mehanizam za podnošenje pritužbi za sve radnike angažovane na Projektu, kako je opisano u Procedurama upravljanja radnom snagom (LMP) i u skladu sa ESS2. Mehanizam za podnošenje pritužbi za radnike biće predstavljen svim radnicima angažovanim na Projektu u trenutku njihovog angažovanja, uključujući i kroz uvodnu obuku za radnike. Od izvođača i podizvođača zahtijevaće se da uspostave i održavaju sopstvene mehanizme za podnošenje pritužbi za radnike, u skladu sa LMP-om, ili da obezbijede da njihovi radnici imaju pristup mehanizmu za podnošenje pritužbi uspostavljenom na nivou Projekta.	Uspostaviti mehanizam za podnošenje pritužbi prije angažovanja radnika na Projektu, a nakon toga ga održavati i primjenjivati tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)/ Nadležna ministarstva i izvođači radova
ESS 3: EFIKASNO KORIŠĆENJE RESURSA I SPREČAVANJE I UPRAVLJANJE ZAGAĐENJEM			

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
3.1	PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM Kada je primjenjivo, pripremiti i sprovoditi Plan upravljanja otpadom (Waste Management Plan – WMP), kao sastavni dio ESIA/ESMP-a za konkretnu lokaciju, radi upravljanja opasnim i neopasnim otpadom, u skladu sa ESS3.	Isti rok kao za pripremu i sprovođenje ESIA/ESMP u okviru aktivnosti 1.1.	PIU (PROCON)
3.2	EFIKASNO KORIŠĆENJE RESURSA I SPREČAVANJE I UPRAVLJANJE ZAGAĐENJEM Uključiti mjere za efikasno korišćenje resursa i sprečavanje i upravljanje zagađenjem u ESIA/ESMP koji će biti pripremljen u okviru aktivnosti 1.1, kada i gdje je to primjenjivo, u skladu sa odredbama ESMF-a.	Isti rok kao za pripremu i sprovođenje ESMP u okviru aktivnosti 1.1.	PIU (PROCON)
ESS 4: ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST LOKALNE ZAJEDNICE			
4.1	SAOBRAĆAJ I BEZBJEDNOST NA PUTEVIMA Uključiti mjere za upravljanje rizicima u vezi sa saobraćajem i bezbjednošću na putevima, kako je predviđeno u ESIA/ESMP koji će biti pripremljen u okviru aktivnosti 1.1. Pripremiti i sprovoditi Planove upravljanja saobraćajem (Traffic Management Plans – TMP) za sve aktivnosti izvođenja građevinskih radova koje mogu uticati na učesnike u saobraćaju, pješake i okolne zajednice, uključujući postavljanje cjevovoda duž putnih koridora, iskope i rovove preko ili uz javne puteve, transport materijala i opreme, kao i izgradnju vodne infrastrukture u prigradskim i urbanim područjima.	Isti rok kao za pripremu i sprovođenje ESIA/ESMP u okviru aktivnosti 1.1. Planove upravljanja saobraćajem (TMP) pripremaju izvođači radova, odobravaju ih stručni nadzor i PIU, a moraju biti uspostavljeni i primjenjivani prije početka izvođenja radova za odgovarajuću projektnu aktivnost. Sprovoditi i primjenjivati ih tokom cijele faze izvođenja građevinskih radova.	PIU (PROCON)
4.2	ZDRAVLJE I BEZBJEDNOST LOKALNE ZAJEDNICE Procijeniti i upravljati specifičnim rizicima i uticajima na lokalnu zajednicu koji proizilaze iz projektnih aktivnosti, uključujući, između ostalog, rizike povezane sa prilikom radne snage, te	Isti rok kao za pripremu i sprovođenje ESIA/ESMP u okviru aktivnosti 1.1.	PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
	uključiti mjere za njihovo ublažavanje u ESMP/ESIA koji će biti pripremljeni u skladu sa ESMF-om.		
4.3	RIZICI OD SEKSUALNE EKSPLOATACIJE I ZLOSTAVLJANJA (SEA) I SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA (SH) Sprovoditi mjere za sprečavanje i ublažavanje rizika od seksualne eksploatacije i zlostavljanja (SEA) i seksualnog uznemiravanja (SH), kako je predviđeno u ESMP-ovima i LMP-u, uključujući kodekse ponašanja, obuke i mehanizme za upućivanje slučajeva SEA/SH nadležnim službama. U okviru Komponente 1 obezbijediti da izvođači uključe ove mjere u svoje odgovarajuće ESIA/ESMP dokumente u skladu sa aktivnošću 1.1.	Sprovoditi mjere za sprečavanje i ublažavanje rizika od seksualne eksploatacije i zlostavljanja (SEA) i seksualnog uznemiravanja (SH) prije angažovanja radnika na Projektu, a nakon toga nastaviti sa njihovim sprovođenjem tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)
4.4	UPRAVLJANJE BEZBJEDNOŠĆU Angažovanje osoblja obezbjeđenja nije predviđeno. Međutim, ukoliko dođe do promjene u tom pogledu, Zajmoprimac će procijeniti rizike i pripremiti Plan upravljanja bezbjednošću (Security Management Plan) u skladu sa zahtjevima ESS4.	Prije angažovanja osoblja obezbjeđenja, a nakon toga ih održavati tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta	PIU (PROCON)
ESS 5: PRIBAVLJANJE ZEMLJIŠTA, OGRANIČENJA U KORIŠĆENJU ZEMLJIŠTA I PRISILNO PRESELJENJE			

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
5.1	OKVIR POLITIKE PRESELJENJA Sprovoditi Okvir politike preseljenja (Resettlement Policy Framework – RPF) u skladu sa ESS5, radi usmjeravanja identifikacije, procjene i ublažavanja rizika i uticaja koji proizilaze iz pribavljanja zemljišta i prisilnog preseljenja u okviru Projekta. Uspostaviti i sprovoditi sistematski postupak skrininga, u skladu sa RPF-om, za sve projektne aktivnosti radi utvrđivanja da li će one dovesti do pribavljanja zemljišta, privremenih ili trajnih ograničenja u korišćenju zemljišta, fizičkog preseljenja ili ekonomskog raseljavanja. Postupak skrininga primjenjivaće se na sve potprojeke i aktivnosti prije potvrđivanja lokacije i prije početka izvođenja bilo kakvih radova. Rezultati skrininga biće dokumentovani i predstavljaće osnov za utvrđivanje odgovarajućeg instrumenta preseljenja koji će biti pripremljen (RAP, ARAP ili Okvir procesa), ukoliko je primjenjivo.	Sprovoditi Okvir politike preseljenja (RPF) tokom cjelokupnog perioda. Primjenjivati postupak skrininga za svaku potkomponentu ili aktivnost prije potvrđivanja lokacije i prije početka izvođenja radova. implementacije Projekta.	PIU (PROCON)
5.2	PLANOWI AKTIVNOSTI PRESELJENJA (RAP) Za svaku projektnu aktivnost (ili skup aktivnosti) koja će dovesti do fizičkog i/ili ekonomskog raseljavanja, uključujući, ali ne ograničavajući se na izgradnju postrojenja za preradu vode, rezervoara, pumpnih stanica, cjevovoda, magistralnih cjevovoda, distributivne mreže i prateće infrastrukture, pripremiti Planove aktivnosti preseljenja (Resettlement Action Plans – RAP) ili Planove obnove izvora prihoda (Livelihood Restoration Plans – LRP) za konkretnu lokaciju, srazmjerno obimu, prirodi i težini uticaja preseljenja, u skladu sa ESS5 i RPF-om. Svaki RAP/LRP treba da sadrži: (a) popis projektom pogođenih lica (Project Affected Persons – PAPs) i popis pogođene imovine; (b) odgovarajuću matricu prava; (c) plan obnove izvora prihoda za lica koja su ekonomski raseljena usljed uticaja na njihove izvore prihoda ili sredstva za ostvarivanje egzistencije;	Pripremiti RAP/LRP za konkretnu lokaciju nakon finalizacije projektne dokumentacije za svaki potprojekat, te ih sprovesti prije preuzimanja zemljišta.	PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
	(d) plan implementacije, uključujući dinamiku isplate naknade i, kada je primjenjivo, pomoći pri preseljenju; (e) plan konsultacija i učešća zainteresovanih strana; (f) plan monitoringa, uključujući evaluaciju nakon sprovedenog preseljenja; i (g) budžet i aranžmane finansiranja. Svaki RAP/LRP dostavlja se Svjetskoj banci na pregled i odobrenje prije početka izvođenja radova na koje se odnosi. Nikakvo fizičko ili ekonomsko raseljavanje, pribavljanje zemljišta ili rušenje objekata neće se sprovoditi dok odgovarajući RAP/LRP ne bude finalizovan, odobren od strane Svjetske banke i dok naknada i pomoć za preseljenje ne budu u potpunosti isplaćeni svim projektom pogođenim licima (PAPs).		
ESS 6: OČUVANJE BIODIVERZITETA I ODRŽIVO UPRAVLJANJE ŽIVIM PRIRODNIM RESURSIMA			
6.1	RIZICI I UTICAJI NA BIODIVERZITET Kada je to relevantno i kada se utvrdi kroz postupke predviđene Okvirom za upravljanje životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMF), pripremiti i sprovoditi Plan upravljanja biodiverzitetom (Biodiversity Management Plan – BMP) kao sastavni dio ESIA/ESMP-a, u skladu sa smjernicama utvrđenim u ESMF-u Projekta i zahtjevima ESS6.	Isti rok kao za pripremu i sprovođenje ESIA/ESMP u okviru aktivnosti 1.1.	PIU (PROCON)
ESS 8: KULTURNA BAŠTINA			
8.1	SLUČAJNI PRONALASCI Opisati i primjenjivati postupak u slučaju slučajnih pronalazaka u okviru ESIA/ESMP-a za potprojekte.	Isti rok kao za pripremu i sprovođenje ESIA/ESMP u okviru aktivnosti 1.1.	PIU (PROCON)
ESS 10: UKLJUČIVANJE ZAJNTERESOVANIH STRANA I OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA			

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
10.1	PLAN UKLJUČIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA Sprovoditi Plan uključivanja zainteresovanih strana (Stakeholder Engagement Plan – SEP) za Projekat, u skladu sa ESS10, koji će, između ostalog, uključivati mjere za: (a) identifikaciju relevantnih zainteresovanih strana, uključujući lica pogođena Projektom i druge zainteresovane strane, uz posebnu pažnju posvećenu licima koja mogu biti u nepovoljnom ili ranjivom položaju zbog svojih specifičnih okolnosti; (b) blagovremeno pružanje zainteresovanim stranama relevantnih, razumljivih i dostupnih informacija o ekološkim i socijalnim rizicima i uticajima Projekta, uključujući informacije koje se odnose na prekide u vodosnabdijevanju, izvođenje građevinskih radova, promjene u pružanju usluga, izmjene tarifa ili bilo koja druga pitanja koja mogu uticati na lokalne zajednice; (c) sprovođenje konsultacija sa zainteresovanim stranama na kulturološki primjeren način, bez manipulacije, miješanja, prinude, diskriminacije i zastrašivanja; (d) dokumentovanje i izvještavanje o aktivnostima uključivanja zainteresovanih strana tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta, uključujući: (i) identifikaciju i/ili mapiranje zainteresovanih strana; (ii) objavljene informacije; (iii) opis sprovedenih konsultacija i korišćenih mehanizama učešća, kao i evidenciju održanih sastanaka; (iv) primljene komentare i dostavljene odgovore; i (v) mjere za uključivanje zainteresovanih strana koje, zbog svojih posebnih okolnosti, mogu biti u nepovoljnom ili ranjivom položaju; i (e) primjenu različitih i dostupnih metoda uključivanja (npr. sastanci sa lokalnom zajednicom, javne oglasne table, radio emisije, štampani materijali na lokalnim jezicima i digitalne platforme), kako bi se obezbijedilo široko učešće zainteresovanih strana, uključujući žene,	Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP) ažuriraće se najmanje jednom godišnje, odnosno po potrebi u skladu sa novonastalim okolnostima u okviru Projekta, i ponovo objavljivati tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
	domaćinstva sa niskim prihodima i druge marginalizovane grupe koje mogu biti nesrazmjerno pogođene promjenama u pružanju vodnih usluga. SEP će se primjenjivati na nivou Projekta, a svaki potprojekat će uključiti odgovarajuće zahtjeve iz SEP-a u svoj ESMP za konkretnu lokaciju.		
10.2	OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA Obezbijediti da informacije o projektnim aktivnostima i projektnim ekološkim i socijalnim instrumentima (uključujući ovaj ESCP, SEP, Planove upravljanja životnom sredinom i socijalnim pitanjima (ESMP), Planove aktivnosti preseljenja (RAP) i druga relevantna dokumenta) budu blagovremeno objavljene za javnost, na lokalnom jeziku (jezicima) i u formatu i na mjestima dostupnim licima pogođenim Projektom i drugim zainteresovanim stranama. Kanali za objavljivanje informacija uključivaće, ali neće biti ograničeni na, zvaničnu internet stranicu Zajmoprimca, kancelarije na lokaciji Projekta, kancelarije lokalne samouprave, oglasne table u zajednici i/ili druge platforme koje su relevantne za Projekat.	Objaviti sve relevantne informacije o Projektu i ekološke i socijalne instrumente prije procjene Projekta (Appraisal), a nakon toga bez odlaganja po njihovoj finalizaciji ili reviziji, tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)
10.3	MEHANIZAM ZA PODNOŠENJE ŽALBI U OKVIRU PROJEKTA Uspostaviti, objaviti, održavati i primjenjivati dostupan mehanizam za podnošenje pritužbi (GM) radi prijema i omogućavanja rješavanja primjedbi žalbi u vezi sa Projektom – blagovremeno, efikasno i na transparentan način koji je kulturološki primjeren i lako dostupan svim licima pogođenim Projektom, bez troškova za podnosioca pritužbe i bez odmazde, uključujući i anonimno podnesene primjedbe i pritužbe, u skladu sa zahtjevima ESS10. Mehanizam za podnošenje pritužbi treba da bude operativan na nivou lokacije od početka izvođenja građevinskih radova, uz jasno definisane procedure za upućivanje pritužbi mehanizmu na nivou Projekta i, kada je primjenjivo, sistemima za podnošenje pritužbi državnih organa. Mehanizam za podnošenje žalbi treba da: a. bude operativan i široko promovisan putem aktivnosti informisanja na nivou lokalne zajednice, uključujući i na lokalnim jezicima, prije početka bilo kojih projektnih aktivnosti;	Uspostaviti mehanizam za podnošenje pritužbi najkasnije u roku od mjesec dana od Datuma stupanja na snagu Ugovora, a nakon toga ga održavati i primjenjivati tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)

KLJUČNE MJERE I AKTIVNOSTI		VREMENSKI OKVIR	NADLEŽNA INSTITUCIJA
	b. uključuje više dostupnih kanala za podnošenje pritužbi (npr. neposredno podnošenje pritužbi u kancelarijama na lokaciji Projekta i lokalnim kancelarijama, telefonske linije, pisane podneske i, kada je primjenjivo, digitalne kanale); c. obezbijedi da potvrda prijema i rješavanje pritužbi budu sprovedeni u definisanim rokovima, kao i da podnosioci pritužbi budu obaviješteni o ishodu; d. vodi registar pritužbi u kojem će biti evidentirane sve primljene pritužbe, preduzete aktivnosti i način njihovog rješavanja; e. sadrži odredbe o upućivanju neriješenih pritužbi na viši nivo, uključujući i Službu Svjetske banke za rješavanje pritužbi (Grievance Redress Service – GRS); f. bude osposobljen za prijem, evidentiranje i omogućavanje rješavanja pritužbi koje se odnose na seksualnu eksploataciju i zlostavljanje / seksualno uznemiravanje (SEA/SH), uključujući upućivanje preživjelih odgovarajućim pružiocima usluga u oblasti rodno zasnovanog nasilja (GBV), na bezbjedan, povjerljiv način i uz pristup usmjeren na potrebe preživjelih; i g. bude periodično preispitivan i ažuriran kako bi se obezbijedila njegova kontinuirana efikasnost i dostupnost tokom implementacije Projekta.		
10.4	IZVJEŠTAVANJE O SPROVOĐENJU SEP-a: U redovne izvještaje o napretku u oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja koji se dostavljaju Banci uključiti sažetak aktivnosti na uključivanju zainteresovanih strana, objavljenih informacija, sprovedenih konsultacija, primljenih i riješenih pritužbi, kao i povratnih informacija koje su uzete u obzir prilikom donošenja odluka u okviru Projekta	Kao sastavni dio polugodišnjih izvještaja o napretku u oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja, tokom cjelokupnog perioda implementacije Projekta.	PIU (PROCON)
POKAZATELJI SPREMNOSTI ZA IMPLEMENTACIJU			
Sljedeće aktivnosti predstavljaju pokazatelje spremnosti za implementaciju: 1. Uspostavljanje Jedinice za implementaciju projekta (PIU) sa odgovarajućim kadrom za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja (E&S), u skladu sa tačkom A ovog ESCP-a. 2. Angažovanje i sprovođenje obuke za E&S i OHS stručnjake u okviru PIU-a, u skladu sa tačkom B ovog ESCP-a. 3. Priprema ekoloških i socijalnih procjena i planova od strane Zajmoprimca, putem PIU-a, prije pokretanja postupka javne nabavke za izvođenje radova, u skladu sa tačkom 1.1 ovog ESCP-a.			

ZAPISNIK SA JAVNE RASPRAVE

WASEC projekat — Projekat unaprijeđenja sigurnosti snabdijevanja vodom i otpornosti na klimatske promjene

1. OPŠTI PODACI

Naziv projekta:	Projekat unaprijeđenja sigurnosti snabdijevanja vodom i otpornosti na klimatske promjene
Implementator:	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore (MERS) Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore Nacionalna jedinicu za implementaciju projekata iz oblasti komunalnih djelatnosti i zaštite životne sredine, DOO "Project - Consulting" – Podgorica (PROCON)
Datum i vrijeme:	29.7.2026. god. u 10 sati
Mjesto održavanja:	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore, Eko-efikasna zgrada, Cetinjski put bb, Podgorica
Moderator:	Nikola Vukmirović
Zapisničar:	Azra Balota
Broj prisutnih:	Ukupno: 11 (M: 4 / Ž: 7)

2. DNEVNI RED

1. Registracija učesnika
2. Pozdravna riječ i cilj javne rasprave
3. Opis projekta
3. Uticaji rizici prepoznati izazovi u prvoj fazi
4. Instrumenti za upravljanje uticajima na životnu sredinu i društvo s potencijalnim rizicima (ESMF, SEP, LMP, RPF, ESMP)

- 5. Mehanizmi za zaštitu vaših prava
- 6. Diskusija — pitanja, komentari i prijedlozi učesnika
- 7. Zaključci i naredni koraci

3. SAŽETAK PREZENTACIJE

Projekat unaprijeđenja sigurnosti snabdijevanja vodom i otpornosti na klimatske promjene - WASEC (P512709) predstavlja prvu fazu desetogodišnjeg višefaznog programa podrške transformaciji sektora voda u Crnoj Gori i jačanju otpornosti vodnih usluga na klimatske promjene. Cilj projekta je unapređenje vodne sigurnosti i klimatski otpornih vodnih usluga u Crnoj Gori, kroz poboljšanje pristupa sigurnom i pouzdanom vodosnabdijevanju i sanitarnim uslugama, smanjenje gubitaka vode, jačanje otpornosti infrastrukture i podršku reformama u sektoru voda. Ukupna vrijednost prve faze projekta iznosi oko 58 miliona USD, uključujući finansiranje IBRD-a od oko 35 miliona USD i sufinansiranje OPEC Fonda od oko 23 miliona USD. Projekat implementiraju Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore, preko PROCON-a kao Jedinice za implementaciju projekta (PIU), uz učešće Ministarstva finansija/TSU i relevantnih opština i vodovodnih preduzeća. Projekat je organizovan kroz četiri komponente: (1) Strateška ulaganja u infrastrukturu vodnih usluga i otpornost, uključujući rehabilitaciju i proširenje sistema vodosnabdijevanja, zamjenu dotrajale infrastrukture, smanjenje gubitaka vode, izgradnju i proširenje kanalizacionih mreža i unapređenje decentralizovanih vodnih usluga u ruralnim područjima; (2) Integrisani pristupi za obalnu vodnu sigurnost, uključujući kratkoročne mjere za povećanje pouzdanosti obalnog vodosnabdijevanja, proširenje kapaciteta zahvata i tretmana vode iz Skadarskog jezera/Malog Blata i stručne hidrološke, hidromorfološke i hidrogeološke studije rijeke Morače i izvorišta Bolje Sestre; (3) Jačanje institucionalnog, regulatornog i upravljačkog okvira za sektor voda, uključujući podršku sektorskim reformama, strategijama, tarifnoj metodologiji i usporednoj analizi digitalnih praksi; i (4) Upravljanje projektom, uključujući rad PIU-a, koordinaciju, monitoring, izvještavanje i jačanje kapaciteta.

Tokom izvođenja građevinskih radova očekuju se buka, prašina i vibracije, uz mogući uticaj na biljni i životinjski svijet, posebno zato što se dio radova odvija u zaštićenim područjima kao što je Skadarsko jezero. Dodatnu pažnju zahtijevaju radovi uz vodna tijela i pravilno upravljanje građevinskim otpadom. Radovi mogu uticati na zdravlje i sigurnost radnika i stanovništva, a podrazumijevaju i zauzimanje i korišćenje zemljišta. Posebna pažnja posvećuje se bezbjednosti lokalnog stanovništva tokom izvođenja radova, kao i ublažavanju saobraćajnih opterećenja i privremenih prekida vodosnabdijevanja.

Predstavljeni su ključni instrumenti za upravljanje rizicima na životnu sredinu i društvo pripremljeni u skladu sa Okvirom Svjetske banke za rizike i uticaje na životnu sredinu i društvo (ESF), relevantnim standardima Svjetske Banke (ESS) i zakonodavstvom Crne Gore: ESCP – Plan obaveza za životnu sredinu i društvo; ESMF – Okvir za upravljanje rizicima i uticajima na životnu sredinu i društvo ; SEP – Plan angažovanja zainteresovanih strana, LMP – Procedure upravljanja radnom snagom i RPF – Okvir politike preseljenja. Posebno su predstavljena prava građana i zainteresovanih strana: pravo na pravovremene, jasne i razumljive informacije o projektu; pravo na učešće u konsultacijama; pravo da daju komentare i prijedloge; pravo na zaštitu zdravlja, sigurnosti i pristupa tokom izvođenja radova; pravo radnika na sigurne uslove rada i žalbeni mehanizam; te pravo vlasnika i korisnika zemljišta na pravičan postupak, naknadu i obnovu sredstava za život u slučaju uticaja projekta na zemljište, imovinu ili pristup prirodnim resursima ili servisima. Naglašeno je da se fizičko ili ekonomsko raseljavanje neće provoditi bez prethodno pripremljenih, konsultovanih i odobrenih odgovarajućih instrumenata, u skladu sa zahtjevima Svjetske banke. Predstavljen je i žalbeni mehanizam (GRM), koji omogućava svim građanima, zajednicama, organizacijama i drugim zainteresovanim stranama da podnesu pritužbe, pitanja, komentare ili sugestije u vezi sa projektom, uključujući i anonimne pritužbe. Žalbe se mogu

podnijeti putem više dostupnih kanala, uključujući lično, pisanim putem, telefonom, elektronski ili preko lokalnih/projektnih kontakt tačaka. PROCON će voditi centralni registar žalbi, pratiti postupanje po žalbama i izvještavati o njihovom rješavanju. Mehanizam će uključivati jasne rokove za potvrdu prijema i odgovor, mogućnost eskalacije neriješenih žalbi i posebne, povjerljive procedure za osjetljive pritužbe, uključujući one koje se odnose na seksualnu eksploataciju i zlostavljanje/seksualno uznemiravanje (SEA/SH). Svi lokacijski i projektno specifični relevantni projektni dokumenti biće javno objavljeni i konsultovani prije i tokom implementacije projekta, a gdje postoji razlika između zahtjeva Svjetske banke i domaćeg zakonodavstva, primjenjivaće se stroži standard.

4. PITANJA, KOMENTARI I ODGOVORI

Tokom prezentacije nisu postavljena pitanja niti su izneseni komentari od strane prisutnih učesnika. U okviru javnih konsultacija, zainteresovana javnost imala je mogućnost dostavljanja pitanja i komentara, pisanim ili usmenim putem, koristeći navedene kontakte, do 31. jula 2026. godine. Do isteka navedenog roka nisu zaprimljeni nikakvi komentari, pitanja niti primjedbe.

5. ZAKLJUČCI I DOGOVORENE AKTIVNOSTI

Nije bilo komentara niti primjedbi koje bi zahtijevale dodatne mjere, dopune ili reviziju dokumenta. Rezultati javne rasprave bit će evidentirani u zapisniku, a daljnje aktivnosti provodit će se u skladu s predviđenim procedurama i rokovima projekta.

6. POTPISI

Moderator: NINOLA VUKNIRIĆ (Potpis) 03.07.2026 (Datum)

Zapisničar: ALEXA BALOTA (Potpis) 03.07.2026 (Datum)

PRILOZI:

1. Objavljen poziv za konsultacije: linkovi i isječak iz novina
2. Lista prisutnih
3. Prezentacija
4. Formulari za komentare
5. Fotografije

Prilog 1: Objavljen poziv za konsultacije: linkovi i isecak iz novina

U skladu sa Okvirom Svjetske banke za zaštitu životne sredine i društvene aspekte (ESF), Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede pozivaju institucije, kompanije, organizacije, Opštine, organizacije civilnog društva, predstavnike lokalnih zajednica i sve druge zainteresovane strane da učestvuju u predstojećim

JAVNIM KONSULTACIJAMA I PREZENTACIJI
ekoloških i društvenih instrumenata pripremljenih za
Projekat vodnih usluga i klimatske prilagodljivosti Crne Gore
(WASEC projekat - P512709)

Projekat, razvijen u partnerstvu sa Svjetskom bankom, ima za cilj da podrži poboljšanje bezbjednosti vode i vodnih usluga u Crnoj Gori, kao i njihovu otpornost na klimatske promjene. Ovaj projekat predstavlja prvu fazu desetogodišnjeg višefaznog programskog pristupa (MPA) osmišljenog da transformiše vodni sektor u Crnoj Gori kao podršku procesu pristupanja zemlje EU. Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede su institucije nominovane za implementaciju Projekta u ime Vlade Crne Gore.

Javne konsultacije će se održati **29. jula 2026. u 10:00** u prostorijama Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera na adresi: Eko-efikasna zgrada, Cetinjski put b.b. 81000 Podgorica, Crna Gora. Takođe će biti kreiran link za konferencijsko (online) učešće.

Tokom konsultacija biće predstavljeni i razmatrani sljedeći dokumenti o upravljanju životnom sredinom i društvenim pitanjima, koji su pripremljeni za potrebe Projekta:

- **Plan obaveza za zaštitu životne sredine i društvena pitanja (ESCP),**
- **Okvir za upravljanje životnom sredinom i društvom (ESMF),**
- **Okvir politike preseljenja (RPF),**
- **Plan angažovanja zainteresovanih strana (SEP),**
- **Plan upravljanja radnom snagom (LMP).**

Ovi dokumenti definišu procedure, mjere ublažavanja, aranžmane za angažovanje zainteresovanih strana, zahtjeve za upravljanje radnom snagom i principe kupovine zemljišta (ako ih ima) koji će voditi implementaciju investicija u okviru projekta, a u skladu sa ekološkim i društvenim standardima Svjetske banke (ESS1–ESS10).

Dokumenti su objavljeni i dostupni su za javni uvid na zvaničnim sajtovima Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (<https://www.gov.me/mers>), Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (<https://www.gov.me/mpsv>) i DOO "Project-Consulting" - Podgorica (PROCON) (<https://procon.me>). Link za preuzimanje: <https://www.swisstransfer.com/d/7a46e20a-75e2-4b2d-9e6a-c93476f0813c>

Pitanja, komentari i sugestije mogu se dostaviti zaključno sa **31. julom 2026.**, bilo tokom sastanka za javne konsultacije ili u pisanoj formi koristeći kontakt podatke navedene u nastavku.

Kontakt: DOO "Project-Consulting" - Podgorica (PROCON)

Broj telefona: +382 20 201 545

E-mail: office@procon.me

Adresa: Moskovska 65, I sprat, 81000 Podgorica, Crna Gora

Zainteresovane strane koje žele da učestvuju putem link-a ljubazno se mole da se registruju unaprijed slanjem svog imena, kompanije/institucije (ako je primjenljivo) i adrese e-pošte na kontakt e-poštu navedenu iznad najkasnije do 27. jula 2026. Registrovani učesnici će dobiti link za online sastanak i uputstva za učešće prije konsultacija.

Objavljeno: 16. jula 2026.

<https://www.gov.me/clanak/javnim-konsultacijama-i-prezentaciji-ekoloskih-i-drustvenih-instrumenata-pripremljenih-za-projekat-vodnih-usluga-i-klimatske-prilagodljivosti-crne-gore>

<https://www.gov.me/clanak/javne-konsultacije>

<https://procon.me/vijesti-template.php?id=230>

<https://procon.me/vijesti-template.php?id=235>

Prilog 2: Lista prisutnih

LISTA PRISUTNIH - JAVNE KONSULTACIJE

WASEC projekat — Projekat vodnih usluga i klimatske prilagodljivosti Crne Gore
Datum: 29.7.2026. godine / Mjesto: Podgorica, Crna Gora

Redni broj	Ime i prezime	Institucija/Organizacija	Kontakt (telefon/e-mail)	Rad (M/Z)	Ranjiva grupa (da/ne)*	Potpis
1		PROCON/PIU	067/878455	M	NE	
2		PROCON/PIU	067/216-671	M	NE	
3		MERS	067 821-370	Ž	NE	
4		UPRAVA ZA VODE	068 -527- 098	M	NE	
5		MERS	068/643-120	Ž	NE	
6		MERS	067 314 951	Ž	NE	
7		MERS	067/564-164	Ž	NE	
8		MERS	067/831 514	M	NE	
9						
10		PROCON	067 43-474	Ž	NE	
11		PROCON	067 008 522	Ž	NE	
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

*Ranjive i ugrožene grupe mogu uključivati osobe s invaliditetom, starije osobe, domaćinstva s niskim prihodima, žene nosioce domaćinstava, nezaposlene osobe, pripadnike manjinskih grupa, osobe koje žive u udaljenim područjima, kao i druge osobe koje zbog svojih socijalnih, ekonomskih ili zdravstvenih okolnosti mogu imati otežan pristup informacijama, konsultacijama ili koristima projekta.

Napomena: Podaci se prikupljaju u skladu sa ESS10 Svjetske banke

Prilog 3: Prezentacija

WASEC PROJEKAT

Projekat vodnih usluga i klimatske prilagodljivosti Crne Gore

Javne konsultacije o dokumentima za upravljanje uticajima projekta na životnu sredinu i društvo

Juli 2026. | Podgorica | PROCON – Jedinica za implementaciju projekta

PS12709 | Svjetska banka (IBRD) | 150 miliona EUR | www.procon.me

JAVNE KONSULTACIJE

Vaš glas je jednako važan

Zašto smo tu danas?

Transparentnost projekta

Projekat je vrijedan oko 50 miliona EUR. Javnost mora biti uključena i u fazi pripreme i u fazi implementacije projekta. Svi dokumenti objavljeni su na stranicama resornih ministarstava za ekologiju i vodoprivredu Crne Gore i stranici PROCON-a koji ima ulogu jedinice za implementaciju projekta.

Vaše pravo na informaciju

Zakoni Crne Gore i standardi Svjetske banke obavezuju nas da vas informišemo PRIJE nego što projekat krene da se sprovodi i da čujemo vaše mišljenje.

Vaše sugestije i komentari du dobrodošli

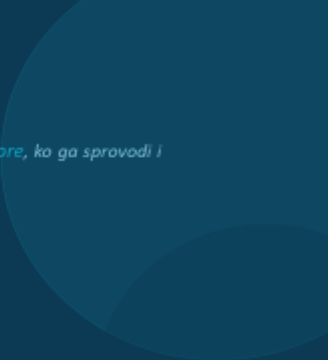
Pisane komentare možete dostaviti najmanje 15 dana od objave dokumenata. Svaki komentar biće razmotren, dokumentovan i javno dostupan.

WASEC projekat – Javne konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

DIO 1

O projektu

Šta je Projekat vodnih usluga i klimatske prilagodljivosti Crne Gore, ko ga sprovodi i zašto je važan za Crnu Goru

Šta je Projekat vodnih usluga i klimatske prilagodljivosti Crne Gore?

PROCON (PIU)

Implementaciona jedinica projekta

Vrijednost: ~50 miliona EUR

Prioritetni podprojekti:

21 podprojekat (vodovod i kanalizacija)

Proširenje kapaciteta postrojenja za preradu vode (Skadarsko jezero): **+250 l/s (ukupno 350 l/s)**

Institucionalne reforme i upravljanje: **tarife, strategija i digitalna platforma**

Svjetska banka

Finansijer i partner projekta

Zašto Svjetska banka?

- Povoljni uslovi kreditiranja za vodni sektor
- Obavezno poštivanje standarda za upravljanje životnom sredinom i društvom (ESS)
- Međunarodna vidljivost i kredibilitet
- Tehničko znanje iz globalnih projekata vodosnabdijevanja

WASDC projekat – javne konsultacije – Crna Gore, juli 2026.

Četiri komponente projekta

Šta projekat konkretno radi na terenu?

KOMPONENTA 1	KOMPONENTA 2	KOMPONENTA 3	KOMPONENTA 4
Vodovod i kanalizacija Pouzdanija i kvalitetnija voda kroz rehabilitaciju i proširenje vodovoda i kanalizacionih mreža putem 21 prioritetnog podprojekta širom Crne Gore.	Sigurnost/pouzdanost vodosnabdijevanja u priobalnom području Proširenje kapaciteta prerade vode na Skadarskom jezeru za +250 l/s i tehnička pomoć za rijeku Moraču i upravljanje sedimentom.	Upravljanje vodnim sektorom Jačanje institucija vodnog sektora: tarifna reforma, nacionalna strategija, digitalna platforma i jačanje kapaciteta komunalnih preduzeća.	Upravljanje projektom MERS MPVŠ PROCON TSU

WASDC projekat – javne konsultacije – Crna Gore, juli 2026.

Komponenta 1: Pouzdano snabdijevanje vodom za domaćinstva i privredu

"Obnova vodovoda znači manje kvarova, manje gubitaka i pouzdanije snabdijevanje vodom"

21

prioritetnih
podprojekata

~40

miliona EUR
Komponenta 1

2

faze ulaganja
I.1: 11 · I.2: 10

62 → 21

odabrano iz
62 prijedloga

Šta donosi obnova komunalne infrastrukture u opštinama?

Komponenta 1 finansira rehabilitaciju i proširenje centralizovanih vodovoda i kanalizacionih mreža kroz 21 prioritetni podprojekat u opštinama. Ulaganja se sprovode u dvije faze (Faza I.1 — 11 podprojekata, ~17,7 mil EUR; Faza I.2 — 10 podprojekata, ~22,7 mil EUR) i donose pouzdanije snabdijevanje, manje gubitaka vode i veću otpornost na klimatske promjene.

WASDC projekat – javne konsultacije – Crna Gore, juli 2026.

Komponenta 2: Sigurnost/pouzdanost vodosnabdijevanja u priobalnom području

"Priobalno područje sve teže dobija dovoljno vode — projekt osigurava hitno i dugoročno rješenje."

IZAZOV

Prekomjerno vađenje šljunka iz rijeke Morače produbilo je korito i smanjilo izdašnost izvora Bolje Sestre — najvažnijeg vodnog resursa u zemlji.

Ljeti, kad je potražnja na primorju najveća, snabdijevanje vodom postaje nepouzdan — dolazi do nestašica.

Ova nestabilnost ugrožava vodosnabdijevanje cijelog crnogorskog primorja.

RJEŠENJE: KOMPONENTA 2

Dvije linije djelovanja:

Hitno: +250 l/s prerade
Ukupno: 350 l/s do 2028.

Proširenje postrojenja za preradu vode na Malom Blatu (Skadarsko jezero) i tehnička pomoć za upravljanje rijekom Moračom i sedimentom — osnova za dugoročno rješenje.

Napomena: Radovi se izvode u Nacionalnom parku Skadarsko jezero — ESMF propisuje obavezne procedure zaštite za svaku lokaciju.

WASDC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

DIO 2

Identificirani uticaji i rizici na životnu sredinu i društvo

Glavni uticaji i rizici prepoznati kroz procjenu u pripremnoj fazi

WASDC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Glavni identificirani uticaji i rizici

Uticaji na životnu sredinu

- Buka, prašina i vibracije tokom građevinskih radova
- Uticaj na biljni i životinjski svijet
- Radovi u zaštićenim područjima (Skadarsko jezero)
- Radovi uz vodna tijela i upravljanje građevinskim otpadom

Uticaji na društvo

- Zdravlje i sigurnost radnika i stanovništva
- Zauzimanje i korišćenje zemljišta
- Bezbjednost lokalnog stanovništva tokom radova
- Saobraćaj i privremeni prekidi vodosnabdijevanja

WASDC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Instrumenti za upravljanje uticajima i rizicima na životnu sredinu i društvo

Zašto su napravljeni, šta pokrivaju i koja im je svrha

WAGC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Svjetska banka zahtijeva da svi projekti izbjegavaju, minimiziraju i ublažavaju potencijalne negativne uticaje na ljude i životnu sredinu, te da zajednice na koje se projekat odnosi budu informisane, konsultovane i saslušane tokom cijelog procesa pripreme i implementacije projekta.

Standardi Svjetske banke (ESS)

Svjetska banka ima 10 obaveznih standarda (ESS1–ESS10) kojima se osigurava da projekti, između ostalog:

- Ne štete zdravlju radnika i lokalnog stanovništva
- Ne uzrokuju trajnu štetu prirodi i okolišu
- Ne krše prava vlasnika i korisnika zemljišta
- Uključuju zajednicu u donošenje odluka
- Štite ranjive grupe od diskriminacije
- Sprečavaju pojavu seksualne eksploatacije i zlostavljanja i seksualno uznemiravanje

Ovi standardi su međunarodna obaveza Klijenta/Zajmoprimca prema Banci.

Zakonodavstvo Crne Gore

Dokumenti su usklađeni s domaćim propisima, uključujući:

- Zakon o životnoj sredini Crne Gore
- Zakon o eksproprijaciji Crne Gore
- Zakon o radu Crne Gore
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu
- Zakon o slobodnom pristupu informacijama Crne Gore

Gdje postoji razlika između standarda SB i domaćeg zakona primjenjuje se stroži standard, uvijek u korist zaštite.

WAGC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Pregled pripremljenih instrumenata za upravljanje uticajima i rizicima projekta na životnu sredinu i društvo

Svaki dokument ima jasno definisan opseg i namjenu

1 ESMF
Okvir za upravljanje zaštitom životne sredine i društva

2 SEP
Plan angažovanja i rješavanja strana

3 LMP
Procedure upravljanja radnom snagom

4 RPF
Okvir politike preseljenja i upravljanja uticajima gubitka zemljišta, imovine i izvora prihoda

5 ESCP
Plan obaveza za zaštitu životne sredine i društvene pitanja

WAGC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

1 ESMF — Okvir za upravljanje zaštitom životne sredine i društva

Zašto je ovaj dokument potreban?

Tačne lokacije i projektni detalji podprojekata još se finaliziraju. Dok ne znamo gdje će se izvoditi radovi, ne možemo izraditi konkretan plan zaštite životne sredine i društva.

ESMF je 'krovni dokument' koji propisuje KAKO ćemo to uraditi:

- Obavezni skrining (provjera) svake lokacije
- Klasifikacija rizika (nizak / umjeren / značajan/visok)
- Obavezni sadržaj svakog budućeg ESMP plana
- Kriteriji za isključivanje neprikladnih lokacija

Identificirani utjecaji i mjere zaštite

- Buka, prašina i vibracije tokom građevinskih radova
- Uticaj na biljni i životinjski svijet
- Radovi u zaštićenim područjima (Skadarsko jezero)
- Radovi uz vodna tijela i upravljanje građevinskim otpadom
- Zdravlje i sigurnost radnika i stanovništva
- Zauzimanje i korišćenje zemljišta
- Bezbjednost lokalnog stanovništva tokom radova
- Saobraćaj i privremeni prekid vodovodnog opskrbljivanja

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

2 SEP — Plan angažovanja zainteresovanih strana

Ko su zainteresovane strane? Svi koji mogu biti zainteresovani i pogođeni projektom: domaćinstva i privreda u 21 opštini, stanovništvo u priobalnom području, komunalna preduzeća, lokalne vlasti, NVO i mediji. SEP propisuje proces objave informacija, identifikaciju strana koje su pod uticajem projekta i ostalih zainteresovanih strana i pristup komunikaciji sa i angažovanja ovih strana. Definiše i način na koji će se mišljenja zainteresovanih strana sakupljati, adresirati i uključiti u proces pripreme projekta i donošenje odluka.

Posebna pažnja: Ranjive grupe

SEP prepoznaje i štiti:

- Domaćinstva s niskim primanjima
- Starije osobe i osobe s invaliditetom
- Romske zajednice
- Žene i ruralno stanovništvo sjevera

Za ove grupe predviđene su posebne metode komunikacije: terenske posjete, materijali na razumljivom jeziku i produženi rokovi za odgovor.

Mehanizam za pritužbe, sugestije i ideje (GRM)

Svako može uložiti pritužbu, dati ideju ili sugestiju:

- Pisanim putem na adresu PROCON-a
- Telefonom ili e-mailom
- Anonimno (kutije na gradilištima)

Kontakt: PROCON, Podgorica, Crna Gora
Telefon: +382 20 201 545
E-mail: grievances_wasec@procon.me

Rok za rješavanje pritužbi: 15 radnih dana

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

3 LMP — Procedure upravljanja radnom snagom

Prava i obaveze radnika

- Direktno zaposleni u PIU/PROCON i radnici izvođača.

Osnovna prava i obaveze:

- Obavezni pisani ugovori o radu
- Zabrana dječjeg rada
- Zabrana prisilnog i prinudnog rada
- Pravo na organizovanje i kolektivno pregovaranje
- Poseban mehanizam za žalbe radnika
- Zabrana diskriminacije i seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja
- Kodeks ponašanja

Sigurnost i zdravlje na radu

Iskop i rovovi
Polaganje cijevi — obezbjeđenje rovova i zaštita od obrušavanja

Azbest
Uklanjanje azbestno-cementnih cijevi uz respiratore, vlaženje i ovlašćeno zbrinjavanje

Rad uz vodu i u skučenom prostoru
Prsluci za spašavanje, dozvole za ulazak u šahtove i zabrana samostalnog rada

Vanredni događaji
Planovi evakuacije, protokoli prve pomoći, obavezno osiguranje radnika

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

4 RPF — Okvir politike preseljenja i upravljanja uticajima gubitka zemljišta, imovine i izvora prihoda

Šta je RPF i zašto postoji?

Okvir politike preseljenja i upravljanja uticajima gubitka zemljišta, imovine i izvora prihoda je preventivni dokument koji unaprijed definiše pravila i procedure za zaštitu prava ljudi koji bi eventualno mogli biti pogođeni realizacijom projekta.

Tačne trase i lokacije pojedinačnih podprojekata još uvijek se finaliziraju. Ovaj dokument se priprema unaprijed kako bi se osiguralo da, ukoliko budući radovi zahtijevaju korišćenje privatnog zemljišta, ograniče pristup imovini ili izazovu druge uticaje na vlasnike i korisnike zemljišta, postupci budu jasni, transparentni i pravični.

WASCC projekat – Javne konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

4 RPF — Okvir politike preseljenja i upravljanja uticajima gubitka zemljišta, imovine i izvora prihoda – kako se provodi

Naknada se ne obračunava po "knjižodstvenoj" već po **punoj tržišnoj vrijednosti imovine**

Ovo znači:

- Bez amortizacije (ne oduzima se starost imovine)
- Uključeni transakcijski troškovi (notari, porezi)
- Naknada se isplaćuje PRIJE premještanja
- Naknada za gubitak zemljišta, imovine ili pristupa imovini koji dovodi do gubitka izvora prihoda ili drugih sredstava za život
- Privremena izmjesta se posebno nadoknađuju

Ko ima pravo na naknadu?

RPF priznaje prava **svima prisutnima** na lokaciji prije određenog krajnjeg roka:

- Punopravni vlasnici zemljišta i objekata na zemljištu
- Zakupci i stanari
- Neformalni korisnici (npr. ko koristi zemljište bez vlasničkog lista)

Niko ne može biti premješten ili mu ne može biti oduzeto zemljište koje koristi u formalne ili neformalne svrhe bez prethodne konsultacije i isplate naknade.

WASCC projekat – Javne konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

5 ESCP — Plan obaveza za zaštitu životne sredine i društvena pitanja

Namjena dokumenta: Ovaj dokument je operativni priručnik za sve **izvođače** radova. Definiše tačno šta se mora uraditi prije, tokom i nakon radova na svakom gradilištu.

Šta se ISKLJUČUJE iz programa - Neće biti finansirano:

- Aktivnosti s trajnim štetnim uticajem na staništa (npr. kritična prirodna staništa)
- Radovi koji oštećuju kulturnu baštinu (objekti zaštićeni zakonom)
- Aktivnosti s rizikom prinudnog ili dječjeg rada
- Aktivnosti koje zahtijevaju značajno prisilno raseljavanje stanovništva
- Aktivnosti koje uzrokuju značajan gubitak izvora prihoda ili sredstava za život stanovništva (ekonomsko raseljavanje)
- Aktivnosti sa značajnim negativnim uticajima na ranjive i ugrožene grupe (osobe s invaliditetom, starije osobe, domaćinstva s niskim prihodima i sl.)
- Aktivnosti koje stvaraju neprihvatljive rizike po zdravlje i sigurnost lokalne zajednice

Sigurnosne mjere tokom radova

Iskop i rovovi

Obezbeđenje rovova i ograđivanje — niko bez zaštitne opreme

Zona oko gradilišta

Osiguranje perimetra tokom radova — zaštita prolaznika

Gravevinski otpad

Iskop, ambalaza, azbest — odvoz i zbrinjavanje po ESMP protokolu

Saobraćaj i pristup

Plan upravljanja saobraćajem i najava prekida vođenja (48h)

WASCC projekat – Javne konsultacije – Crna Gora, juni 2025.

Šta ovo znači za vas?

Vaša prava, rokovi i gdje pronaći sve dokumente

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Šta vas konkretno štiti?

Ovi dokumenti nisu apstraktni — daju vam konkretna prava koja možete ostvariti

Ako ste korisnik vodne usluge

Pravo na jasne informacije o radovima

Prije radova morate biti obaviješteni o prekidima vodosnabdjevanja, trajanju i obimu radova — najmanje 48 sati unaprijed.

Ako živite blizu gradilišta

Pravo na konsultacije i prigovor

ESMF i SEP garantuju da ćete biti obaviješteni o planiranoj gradnji. Možete uložiti pritužbu putem mehanizma žalbi.

Ako ste vlasnik/ica zemljišta

Pravo na punu tržišnu naknadu

RPF garantuje naknadu po punoj zamjenskoj cijeni, isplaćenu PRIJE preuzimanja posjeda.

Ako ste radnik/ica na projektu

Pravo na sigurno radno mjesto

LMP propisuje pisane ugovore, zaštitu i pravo na žalbu bez straha od odmazde od strane poslodavca.

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Ključni rokovi i kako učestvovati

15 dana

Rok za pisane komentare

Komentare na dokumentaciju moguće je dostaviti pisanim putem ili e-mailom PROCON-u, najmanje 15 dana od objave (do 31.7.2026).

29.7.2026. (danas)

Javne konsultacije — Crna Gora

Postavite pitanja i iznesite primjedbe direktno timu projekta.

Nakon konsultacije

Obrada i dokumentovanje komentara

Svi komentari biće dokumentovani. Odgovori i izmjene dokumenata biće javno objavljeni.

Tokom implementacije
projekta

Stalni mehanizam za žalbe (GRM)

PROCON (PIU) | +382 20 201 545 | Rok za rješavanje: 15 radnih dana

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Mehanizam za žalbe

Podaci o GRM kontaktu	GRM kontakt PROCON (PIU)
Odgovornosti	Prijem, potvrda prijema, evidentiranje i prosljeđivanje pritužbi; komunikacija s podnosiocima pritužbi; praćenje rješavanja; zatvaranje pritužbi.
Kontakt podaci	+382 20 201 545 grievances_wasec@procon.me PROCON, Podgorica, Crna Gora

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Gdje naći sve dokumente?

Svi dokumenti su javno dostupni — transparentnost je obaveza, ne opcija

<https://www.gov.me/mers>
<https://www.gov.me/mpsv>
<https://www.procon.me>

Sva dokumentacija WASEC projekta objavljena je na ovim adresama

1	ESMF — Okvir za upravljanje uticajima na životne sredinu i društvo	2	SEP — Plan angažovanja zainteresovanih strana
3	LMP — Procedure upravljanja radnom snagom	4	RPF — Okvir politike preseljenja i upravljanja uticajima gubitka zemljišta, imovine i izvora prihoda
5	ESCP - Plan obaveza za zaštitu životne sredine i društvena pitanja		

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Naredni koraci u angažovanju zainteresovanih strana i pripremi projekta

1	Obrada komentara Svi komentari, pitanja, sugestije i ideje biće evidentirani, razmotreni i, gdje je relevantno, ugrađeni u projektne dokumente.
2	Ažuriranje i objava informacija Ažurirani dokumenti, odgovori na komentare i naredne informacije biće javno dostupni putem zvaničnih kanala projekta.
3	Nastavak komunikacije sa zajednicama Komunikacija sa opštinama, lokalnim preduzećima, korisnicima usluga i ranjivim grupama nastavlja se tokom pripreme i realizacije.
4	Priprema prije početka radova Za svaku lokaciju/podprojekat biće pripremljeni planovi upravljanja uticajima na životnu sredinu i društvo specifični za lokaciju, način informisanja građana i funkcionisanje mehanizma za pritužbe.

WASEC projekat – Javna konsultacije – Crna Gora, juli 2026.

Hvala na pažnji

Vaša pitanja su dobrodošla

Web stranica:	www.procon.me
Kontakt za žalbe:	PROCON (PIU) +382 20 201 545
Javne konsultacije:	Juli 2026. — Crna Gora

WASEC projekat (P512700) | Sjeverna banka (IBRD) | PROCON (PIU) | ~50 miliona EUR

Prilog 4: Formulari za komentare

MATRICA-KOMENTARA-I-ODGOVORA

Javna rasprava — WASEC-projekt

Ovaj dokument sadrži sve komentare zainteresiranih strana koje rasprava i odnose se na odgovore odgovornih institucija

R.br.	Datum-prijema	Podnosilac komentara	Način dostave (usmeno/pisano/email)	Dokument na koji se odnosi (ESMF/SEP/LMP/RPF/ESMP)	Komentar/žalba	Odgovor	Status (Prihvaćen/Djelimično/Odbijen/U-obrađi)
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							

Pripremio:

Datum:

Odobrio:

Datum:

Prilog 5: Fotografije

